

а) ...Курым-курым мучко азырен төра-влак ажыше шучко янлыкла поктылыч мемнам. Меже вольык күтү семын пычкемыш чодыраште, куп

лонгаште тыныс илышым кычалына!.. Поро пошкудем, эргым, ўдырем-влак, вий куатдам чумырыза иктыш!.. Юл велысе моло калык семын налза кидыш пычал-ўзгарым, писе умдым!.. Тыге гына ме ончыклык тукумлан шке айдеме тўснам арален кодена!

б) Тулеч вара Андрийлан почтовый шкафысе кажне письма чонан гай чучаш тўнгале. Енгын шинчавўдшў, шкафым пудыртен, теңыз семын шарлен кайышаш гае Андрийлан чучын. Андрий шўдў дене письмам лудын, шўдў салтакын ойгыжым, еш кокла пашажым, шортын йодмыжым, шўден вурсымыжым – чылажымат изи ушышкыжо пыштен. Сандене тудо йўдомешат эре атакым, лазаретым, ялыште шинчавўд йоктарен вучен илымым ужын.

в) Пагыт, пагыт!.. Ох, эрта пеш писын.
Шошо...шыже, телыжат шуэш!
Пуйто кечын шўльў кочшо имне
Мўндыр корным нойыде толеш.

10. Почеламут ужаш-влак почеш автор-шамычым чын верандыза. (3 балл)

а) Шем ўпшў сангашке кержалтын. Осмин Йыван

Шинчаже книгаште страницым шереш.
Рвезе вуй йырже шонымаш пўтырналтын,
Пераже кагаз вач чўчка да куржеш.

б) ...Мўндыр корныш коштын толын Олык Ипай

Марий вате кайыкла,
Иктым – ужын, весым – колын,
Еш нергенат шонкала:
«Арам огыл эргым деке
Миенам мый унала.
Пешак сай улмаш руш шешкым,
Кунам шке толеш, ала?»

в) Чодыра да пасу, ужар олык, Шабдар Осып

Канде вўд ден темалтше энер,
Лекше кече эрден – чевер олык,
Тиде – Морко, мыйынат шочмо вер.

11. Нине диалогым могай произведений гыч налме? Авторжым палемдыза. (5 балл)

– Борис Николаевич, молан кызытсе сўй нерген рассказ уке? Пеш лудмем шуэш, ала Пўрыш мийымет годым налын толат?

– Теве сўй пытыже веле, ойлымашнат, почеламутнат шуко лиеш.

12. Ончыктымo герой-влак могай произведений гыч улыт? Произведенийын авторжо ден жанржым палемдыза. (9 балл)

Эрай, Алима, Талкан;

Адай, Лаймыр, Элака;
Дуня, Марфа, Льюсан Кузьма.

13. Фольклор-этнографий дене келге шинчымашым налмыже Яныш Ялкайлан сылнымутын ойыртомжым умылаш полшен, литератур теорийым рашемдымашке конден. Тидым тудо могай статьялаштыже почын пуа? (3 балл)

14. Яныш Ялкайнын творчествож нерген кө тыге каласен? (3 балл)
«Я.Ялкайн марий писатель-влак кокла гыч эн первый художественный очерк жанрым пуртен».

15. *Повестьлан* определенийым пуыза, пример дене пентгыдемдыза. (3 балл)

16. «Акпатыр» оперылан либреттым кө возен? (3 балл)

17. Могай поэт шке сылнымут пашаж нерген тыге каласен? (2 балл)
«Мый поэзий верчын шкемым шым чамане, шым чамане...»

18. Почеламутлан тичмаш анализым ыштыза. (19 балл)

Тек эре тыге лиеш:
Эн лыжган парчан куэш
Сур куку муэш пыжашым
Да шотла ийгот ужашым;
Мурыж гыч
 огеш йом шўлык,
Илыш гычын –
 поро шўлыш;
Укш-парчаж дене нелемын,
Огеш нойо сад пеледын;
Тек лиеш ўшан йолташ
Неле годым энерташ –

Тек эре тыге лиеш,
Тек эре тыге лиеш.

Валентина Изилянова